

॥ श्रीः ॥

विद्याभवन संस्कृतग्रन्थमाला

८६

॥ श्रीः ॥

संस्कृतसाहित्येतिहासः

लेखकः—

आचार्यः श्रीरामचन्द्रमिश्रः

[प्राध्यापकः, धर्मसमाज-संस्कृत-कालेजः, मुजफ्फरपुरम्]

चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी-221009

विषयनिर्देशः

विषयप्रवेशः	१	रामायणस्य स्वरूपम्	२८
वेदपरिचयः	७	रामायणे रसः	३०
वेदशब्दार्थः	११	रामायणस्य कविताशैली	३१
ऋग्वेदपरिचयः	८	महाभारतम्	३१
सामवेदपरिचयः	९	महाभारतस्य नामकरणम्	३२
यजुर्वेदपरिचयः	११	महाभारतं कुत्र शास्त्रेऽन्तर्भवति	३२
अथर्ववेदपरिचयः	११	महाभारतस्य रचनाकालः	३३
ब्राह्मणग्रन्थपरिचयः	१२	महाभारतस्यादरः	३३
उपनिषत्परिचयः	१२	महाभारतस्य संस्करणानि	३४
वेदानां रचनायाः कालः	१३	महाभारतस्य विभागः	३४
वेदाङ्गानि	१६	महाभारतस्य विशिष्टता	३४
शिक्षा	१७	महाभारतीया कविताशैली	३५
छन्दः	१७	महाभारतस्य कतिचिदुपदेशाः	३५
कल्पः	१७	रामायणमहाभारतयोस्तुलना	३५
निरुक्तम्	१८	श्रीमद्भागवतम्	३६
व्याकरणम्	१८	भागवतस्य कवितासौष्ठवम्	३६
ज्योतिषम्	१९	भागवतस्य टीकासम्पत्	३८
अनुक्रमणी	२०	महाकाव्यम्	३९
प्रातिशाख्यम्	२१	महाकाव्यानां विकासः	४०
देवता	२१	पाणिनेः जाम्बवतो जयम्	४०
पुराणानि	२१	कालिदासः	४१
पुराणलक्षणम्	२२	कालिदासस्य समयः	४३
पुराणानां रचनाकालः	२२	कालिदासस्य देशः	४३
पुराणानां नामानि	२३	कालिदासस्य रघुवंशकाव्यम्	४४
पुराणानां श्लोकसंख्या	२४	कालिदासस्य कुमारसम्भवम्	४४
रामायणम्	२५	कालिदासस्य कविताशैली	४५
रामायणस्य काव्यत्वम्	२५	अश्वघोषः	४५
रामायणस्य रचनाकालः	२६	अश्वघोषस्य बुद्धचरितम्	४६
रामायणस्य प्रचारः	२६	अश्वघोषस्य सौन्दरानन्दम्	४६
रामचरितस्यादर्शता	२७	अश्वघोषस्य पाण्डित्यम्	४६

कालिदासाश्वघोषयोः कवितासाम्यम् ४७	सुकृतसङ्कीर्तनम् ७०
कुमारदासः ४८	वसन्तविलास ॥
कुमारदासस्य जानकीहरणम् ४९	हम्मीरमहाकाव्यम् ॥
कुमारदासस्य भाषाशैली ॥	सुर्जनचरितम् ॥
भारविः ५०	गन्धुतरायाभ्युदयम् ॥
भारवेः परिचयः ॥	मधुराविजयं वीरकम्पनरायचरितं वा ॥
भारवेः किरातार्जुनीयम् ॥	रामपालचरितम् ॥
भारवेः काव्यशैली ५१	पृथ्वीराजविजयम् ॥
माघः ५२	राजेन्द्रकणपूरः ७१
माघस्य चरितम् ॥	जगडूचरितम् ॥
माघस्यः समयः ॥	शास्त्रकाव्यानि ७१
माघस्य शिशुपालवधकाव्यम् ५३	भट्टिकाव्यम् ॥
माघे काव्यगुणाः ॥	रावणाजुनीयम् ७२
माघस्य भाषाशैली ॥	कविरहस्यम् ॥
रत्नाकरः ५४	वासुदेवविजयम् ७३
रत्नाकरस्य हरविजयकाव्यम् ॥	कुमारपालचरितम् ॥
शिवस्वामी ५५	विद्वन्मोवतरङ्गिणीकाव्यम् ॥
शिवस्वामिनः कपफनाभ्युदयः ॥	अलिचिलासिसंलापकाव्यम् ॥
क्षेमेन्द्रः ५६	देवकाव्यानि ७४
क्षेमेन्द्रस्य कृतयः ५७	भिक्षाटनकाव्यम् ॥
मङ्खुकः ५७	शिवलीलाणंवः ॥
मङ्खुकस्य अलङ्कारसूत्राणि ॥	हरचरितचिन्तामणिः ७५
श्रीहर्षः ५८	हरिविलासकाव्यम् ॥
श्रीहर्षकृतिपरिचयः ॥	यादवाभ्युदयम् ॥
श्रीहर्षप्रणीतनेषधस्यापूर्णता ६१	यमककाव्यानि ७६
ऐतिहासिककाव्यानि ६२	यमककाव्यम् ॥
ऐतिहासिककाव्यप्रवृत्तिः ॥	कीचकवधकाव्यम् ॥
गउडबहो ॥	नलोदयकाव्यम् ॥
नवसाहसार्कचरितम् ६३	श्लेषकाव्यानि ७७
विक्रमाङ्कदेवचरितम् ६४	रामचरितम् ॥
राजतरङ्गिणी ६५	राघवपाण्डवीयम् ॥
कुमारपालचरितम् ६९	अन्यान्यकाव्यानि ॥
कीर्तिकोमुदीकाव्यम् ॥	

कविप्रियुषः	७८	हर्षनृपतिः	११३
विज्जिका	"	भट्टनारायणः	११६
सुभद्रा	७९	शूद्रकः	११८
फल्गुहस्तिनी	"	भासः	१२०
खण्डकाव्यानि	८०	राजशेखरः	१२६
मेघदूतम्	८१	मुरारिः	१२८
ऋतुसंहारकाव्यम्	८३	जयदेवः	१३०
जयदेवः, तदीयं गीतगोविन्दं च	"	श्रीकृष्णमिश्रः	१३१
अमरकः, तदीयं अमरकशतकं च	८५	रूपकसाहित्ये हासयुगम्	१३३
गोवर्धनाचार्यः, तदीया आर्या-		कुन्दमाला, तत्कर्तृसमीक्षा च	"
सप्तशती च	८६	इतरे रूपककाराः	१३५
पण्डितराजो जगन्नाथः, तद्ग्रन्थाश्च	८७	अनङ्गहर्षः	"
इतरे मुक्तककाराः	८९	कुलशेखरः	१३६
स्तोत्रसाहित्यम्	९०	रामचन्द्रः	"
महिम्नः स्तोत्रम्	"	जयसिंहसूरी	१३७
मयूरः, तदीयं सूर्यशतकं च	९१	रविवर्मा	"
शङ्कराचार्यस्य स्तोत्राणि	९२	वामनभट्टवाणः	"
कुलशेखरः, तदीयं स्तोत्रं च	"	महादेवः	"
उत्पलदेवः, तदीयः शिवस्तोत्रावलिः	९३	क्षेमीश्वरः	"
जगद्धरः, तदीयः स्तुतिकुसुमाञ्जलिः	"	शक्तिभद्रः	"
जैनस्तोत्राणि	९४	दृश्यकाव्यभेदाः	१३८
बौद्धस्तोत्राणि	"	भाणः	"
दृश्यकाव्यप्रकरणम्	९७	व्यायोगः	१३९
अवतरणम्	"	समवकारः	"
दृश्यकाव्यप्राचीनता	९७	डिमः	"
नाटकानामुद्भवः	९८	ईहामृगः	"
ग्रीकनाटकप्रभावस्यालोचना	१०२	वीथी	"
संस्कृतरङ्गमञ्चः	"	अङ्कः	"
नाटककाराः	१०४	प्रहसनम्	१४०
अश्वघोषः, तस्माटकसमीक्षा च	"	उपरूपकाणि	१४१
कालिदासः	"	चम्पूकाव्यम्	१४३
विशाखदत्तः	१०७	चम्पूसमुदायः	"
भवभूतिः	१०९	चम्पूलक्षणम्	"

चम्पूकाव्यविकासः	१४३	अन्ये गद्यलेखकाः	१६६
त्रिविक्रमभट्टः	१४४	घनपालः	"
त्रिविक्रमभट्टस्य कृतयः	"	वादीभसिंह ओडघदेवः	"
सोमप्रभसूरि	१४५	कथासाहित्यम्	१६७
हरिचन्द्रः	१४६	गुणाढ्यस्य समयः	"
भोजराजः	"	गुणाढ्यस्य जीवनवृत्तम्	१६८
भागवताधाराश्चम्पूग्रन्थाः	"	का भूतभाषा ?	"
महाभारताश्रयश्चम्पूग्रन्थाः	१४७	बृहत्कथा पद्यमयी गद्यमयी वा ?	"
अन्ये चम्पूग्रन्थाः	१४८	बृहत्कथावर्ण्यविषयः	१६९
यात्राप्रबन्धः	"	बृहत्कथाया वैशिष्ट्यम्	"
वरदाम्बिकापरिणयचम्पूः	"	श्लोकसंग्रहः	"
नीलकण्ठविजयचम्पूः	"	बृहत्कथामञ्जरी	१७०
विश्वगुणादर्शचम्पूः	"	कथासरित्सागरः	"
वैष्णवमतपोषकाश्चम्पूग्रन्थाः	"	वेतालपञ्चविंशतिका	१७१
गद्यकाव्यानि	१५०	सिंहासनद्वार्त्रिशिका	१७२
संस्कृतगद्यस्य वैशिष्ट्यम्	१५२	शुकसप्ततिः	"
सुबन्धुः	"	अवदानशतकम्	१७३
वासवदत्ता	१५३	दिव्यावदानम्	"
बाणः	१५४	जातकमाला	"
हर्षचरितम्	१५५	उपमितिभवप्रपञ्चकथा	१७४
कादम्बरी	१५६	परिशिष्टपर्व	"
बाणस्य प्रातिस्विकं वैशिष्ट्यम्	१६०	पशुपक्षिकथा	१७५
उत्तरार्धकादम्बरी	"	पशुपक्षिकथाविकाशः	"
बाणपुत्रस्य नाम	१६१	पञ्चतन्त्रस्य शाखाभेदः	"
पुलिनभट्टस्य पाण्डित्यम्	"	मूलपञ्चतन्त्रप्रणेता	१७७
दण्डी	"	पञ्चतन्त्रस्य रचनाकालः	"
दण्डिनः समयादिनिरूपणम्	१६२	पञ्चतन्त्रकथानां रूपान्तराणि	"
दण्डिनः कृतयः	१६४	पञ्चतन्त्रस्य शैली	१७८
वशकुमारचरितम्	"	साहित्यशास्त्रम्, अलङ्कार-	
वशकुमारानुसारी भारतस्य		शास्त्रं वा	१७९
व्यवहारः	१६५	साहित्यशास्त्रस्य प्राचीनता	"
वशकुमारस्य साहित्ययैभवम्	"	भरतनाट्यशास्त्रम्	१८०
		काव्यालङ्कारः (भामहस्य)	१८१

काव्यावशः	१८२	रससम्प्रदायः	१८८
काव्यालङ्कारसूत्रम्	"	अलङ्कारसम्प्रदायः	१८९
काव्यालङ्कारसारसंग्रहः	१८३	रीतिसम्प्रदायः	"
काव्यालङ्कारः (रुद्रटस्य)	"	वक्रोक्तिसम्प्रदायः	१९०
ध्वन्यालोकः	१८४	ध्वनिसम्प्रदायः	"
अभिनवगुप्तः	"	ओचित्यसम्प्रदायः	"
वक्रोक्तिजीवितम्	"	दर्शनानि	१९१
व्यक्तिविवेकः	१८५	चार्वाकदर्शनम्	१९२
सरस्वतीकण्ठाभरणम्	"	बौद्धदर्शनम्	१९३
काव्यप्रकाशः	१८६	जैनदर्शनम्	१९५
ओचित्यविचारचर्चा	"	वैशेषिकदर्शनम्	१९६
अलङ्कारसर्वस्वम्	"	न्यायदर्शनम्	१९७
काव्यानुशासनम्	१८७	सांख्यदर्शनम्	१९८
साहित्यवर्णनः	"	योगदर्शनम्	१९९
रसगङ्गाधरः	"	मीमांसादर्शनम्	२००
अन्येऽलङ्कारशास्त्रसृजः	"	वेदान्तदर्शनम्	२०२
साहित्यशास्त्रे सम्प्रदायाः	१८८	उपसंहारः	२०५

निर्देशिका—अत्र ग्रन्थे सर्वत्र समयः ख्रीष्टाब्देरेव लिखितः ।